

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

بسمه تعالی

معاونت آموزش

دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد آموزش شایستگی

آماده سازی و دوخت چرم

گروه شغلی

صنایع چرم و پوست

کد ملی آموزش شایستگی

۷۳۱۸-۴۲-۰۵۲-۱

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۳۹۴/۱/۱۸

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شایستگی : ۷۳۱۸-۴۲-۰۵۲-۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع چرم، پوست و خز :

آقای مهندس سید علی موسوی

آقای مهندس رامک فرح آبادی

آقای مهندس ارژنگ بهادری

خانم مهندس هایده رامش

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شایستگی :

- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان قزوین

- آموزشگاه های آزاد استان تهران

فرآیند اصلاح و بازنگری :

-

-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران ، خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور ، پلاک

۹۷

تلفن ۶۶۹۶۹۹۰۷ - ۶۶۹۴۴۱۲۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci@yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	شهناز بیرجندی	کارشناسی	تکنولوژی دوخت	مدیر و مربی آموزشگاه آزاد و مدرس دانشگاه	۳۴ سال	تلفن ثابت: ۰۲۱-۵۵۶۶۸۰۲۳ تلفن همراه: ۰۹۱۲۱۵۴۵۹۴۶ ایمیل: valfajjr@yahoo.com
۲	معصومه طاهری سرشت	کارشناسی ارشد	مدیریت آموزشی	مدیر و مربی آموزشگاه آزاد و مدرس دانشگاه	۲۳ سال	تلفن ثابت: ۰۲۱-۵۵۳۲۷۷۶۴ تلفن همراه: ۰۹۳۹۲۹۸۰۳۲۵ ایمیل: - آدرس: -
۳	زهرا اسپروورینی	کارشناسی	مدیریت تبلیغات تجاری	مربی اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان قزوین	۲۵ سال	تلفن ثابت: - تلفن همراه: ۰۹۱۹۱۸۹۴۰۶۳ ایمیل: - آدرس: -
۴	محمد سپهوند	کاردانی	ساخت و تولید	کارگاه تولیدی چرم نیما	۱۰ سال	تلفن ثابت: - تلفن همراه: ۰۹۳۶۹۶۶۰۶۰۵ ایمیل: - آدرس: -

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی :

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد).

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شایستگی:	
آماده سازی و دوخت چرم	
شرح استاندارد آموزش شایستگی:	
استاندارد شایستگی آماده سازی و دوخت چرم از شایستگی های صنایع چرم و پوست بوده و شامل کارهای چسب کاری، آسترکاری، نصب یراق، تزئینات و زیپ، راه اندازی تجهیزات مخصوص دوخت چرم و اجرای دوخت چرم می شود. این استاندارد که با رویکرد سبز تهیه شده است با کلیه مشاغل حوزه تولید کالاهای چرمی در ارتباط است.	
ویژگی های کارآموز ورودی:	
حداقل میزان تحصیلات: پایان دوره راهنمایی (دوره اول دبیرستان) حداقل توانایی جسمی و ذهنی: سلامت کامل روحی و جسمی مناسب با شرایط کار مهارت های پیش نیاز: -	
طول دوره آموزش:	
طول دوره آموزش	: ۶۸ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۶۶ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۲۰ ساعت
- زمان کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی:	۲۵%
- عملی:	۶۵%
- اخلاق حرفه ای:	۱۰%
صلاحیت های حرفه ای مربیان:	
دیپلم با ۵ سابقه کار مرتبط و فوق دیپلم با ۳ سال سابقه کار مرتبط	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

این استاندارد شامل مراحل آماده سازی، اتصال و دوختن قطعات چرم برش خورده با دست و چرخ برای تهیه محصولات چرمی می باشد.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

sew leather

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

دوزنده کیف با چرم طبیعی

دوزنده کیف های مردانه و اداری

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع

د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شایستگی

- کارها

ردیف	عناوین
۱	چسب کاری
۲	آسترکاری
۳	نصب یراق ، تزیینات و زیپ
۴	راه اندازی تجهیزات مخصوص دوخت چرم
۵	اجرای دوخت چرم

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : چسب کاری
	جمع	عملی	نظری	
	۱۵	۱۱	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
چسب صنعتی دستگاه چسب زن قلم مو ۱ و ۲ سانتی متری کاردک حلال چسب ظرف چسب آستری و چرم برش خورده کرم خودکار اکلیلی گیره کاغذ	دانش :			
			۱	- موارد استفاده از چسب مناسب و روش استفاده از آن ها
			۱	- ابزارهای چسب کاری (قلم مو ۱ و ۲ سانتی متری، کاردک، دستگاه چسب زن) و کاربرد هر یک
			۱	- حلال مناسب چسب و روش استفاده از آن
			۱	- روش چسباندن آستری و قطعات چرم
	مهارت :			
		۱		- انتخاب چسب و حلال مناسب با کار
		۲		- رقیق کردن چسب با حلال مناسب و استفاده از آن
		۴		- چسب کاری چرم و اتصال قطعات
		۲		- گرفتن آب اضافی چرم
		۱		- پاک کردن چسب اضافه از روی چرم
		۱		- علامت گذاری روی چرم
	نگرش :			
				- رعایت تمیزی و زیبایی کار در زمان انجام چسب کاری
				- سرعت عمل و نظم و ترتیب در انجام امور
ایمنی و بهداشت :				
			- استفاده از ماسک و دستکش	
			- عدم تماس پوست با چسب و حلال و خودکار اکلیلی	
			- رعایت اصول ایمنی در زمان استفاده از مواد قابل اشتعال	
توجهات زیست محیطی :				
			- تفکیک زباله خشک	
			- عدم استفاده از حلال های آلوده کننده محیط زیست	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : آسترکاری
	جمع	عملی	نظری	
	۱۷	۱۴	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
چسب آهن قلم مو کاردک کرب دستگاه چسب زن حلال مناسب ظرف مخصوص درب دار برای نگهداری حلال آستر سوزنی آستر ساتن اشبالت مصنوعی اشبالت طبیعی جوراب گیر گیره کاغذ				دانش :
			۱	- انواع آستری مناسب (سوزنی ، ساتن ، اشبالت طبیعی و مصنوعی ، جیر ، مخمل)
			۱	- موارد مصرف جوراب گیر ، لایی های هم وزن ، ابر ، قدک ، فوم
			۱	- روش آسترکاری و آستر کاری جیب داخلی
				مهارت :
		۲		- انتخاب آستری مناسب و لایی محصول چرمی
		۷		- آسترکاری محصول چرمی
		۵		- آسترکاری جیب های داخلی
				نگرش :
				- استفاده بهینه از آستر - انتخاب آستر مرغوب
			ایمنی و بهداشت :	
			- استفاده از ماسک و دستکش - رعایت اصول ایمنی در زمان استفاده از مواد قابل اشتعال - رعایت اصول ارگونومی در حین کار	
			توجهات زیست محیطی :	
			- تفکیک زباله خشک - عدم استفاده از حلال های آلوده کننده محیط زیست - استفاده بهینه از انرژی	

	زمان آموزش			عنوان : نصب یراق ، تزیینات و زیپ
	جمع	عملی	نظری	
	۱۶	۱۳	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
تخته فشرده یراق آلات و نمونه مارک دستگاه دگمه زن دستی و پرسی سمبه پرچ لوله آکواریم چسب آهن قلم مو کاردک کرپ دستگاه چسب زن حلال مناسب ظرف مخصوص درب دار برای نگهداری حلال و چسب انواع سمبه از شماره ۰/۵ تا ۱۲ انواع سمبه های نقش دار زیپ و سر زیپ خودکار اکلیلی	دانش :			
			۳۰ دقیقه	-ویژگی دگمه های مناسب مورد استفاده در محصولات چرمی (۴ پارچه ، دوتکه یا پرچ)
			۱ ساعت	-روش کار با دستگاه دگمه زن دستی و پرسی
			۱ ساعت	-چگونگی اتصال یراق آلات به محصولات چرمی (قلاب ، مارک ، جا کلیدی و قفل رمزی ، مدبر ، گازگیر ، قفل پرسی ، حلقه بندگیر ، زنجیر ، میخ پرچ و ...)
			۳۰ دقیقه	- روش انتخاب و اتصال زیپ و سرزیپ مناسب محصول
	مهارت :			
		۱		- علامتگذاری
		۲		-انجام سوراخکاری با دگمه زن
		۳		-انتخاب و نصب یراق آلات
		۴		-انتخاب و نصب دگمه دوپایه ، سه پایه ، چهارپایه ، آهن ربایی ، پرچ و سمبه
	۳		-انتخاب و اتصال زیپ و سرزیپ مناسب	
نگرش : استفاده از پرچ و دگمه مناسب با هر محصول -گرایش به استفاده از یراق آلاتی که با فرهنگ ایرانی متناسب باشند. -استفاده از دگمه و یراق آلات مرغوب -رعایت صرفه جویی				
ایمنی و بهداشت :				
-مراقبت از دست و چشم در زمان کار با ابزارهای برنده -حتی الامکان از حلال های قابل اشتعال استفاده نشود. - رعایت ارگونومی در هنگام کار				
توجهات زیست محیطی : - عدم دور ریز ضایعات چرم - استفاده بهینه از انرژی - تفکیک زباله های خشک				

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : راه اندازی تجهیزات مخصوص دوخت چرم
	جمع	عملی	نظری	
	۱۲	۸	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
چرخ راسته دوز صنعتی چرخ راسته دوز خانگی چرخ همه کاره خانگی گزن دستگاه لوپس پایه چرم غلتکی پایه چرم پلاستیکی زیپ و سرزیپ روغن چرخ گریس محصول چرمی آماده دوخت قیچی خیاطی سوزن چرخ				دانش :
			۳۰ دقیقه	- روش صحیح کار با چرخ های راسته دوز (خانگی و صنعتی) و موارد استفاده هریک
			۳۰ دقیقه	- روش صحیح کار با چرخ های همه کاره و موارد استفاده از آن
			۳۰ دقیقه	- کاربرد انواع سوزن ها
			۳۰ دقیقه	- روش تعویض سوزن
			۳۰ دقیقه	- نخ های مناسب برای روی چرم و ماسوره
			۱	- روش تنظیم چرخ های راسته دوز و همه کاره
			۳۰ دقیقه	روش نظافت و روغن کاری چرخ ها-قسمت های روغن خور
	مهارت :			
		۳		- راه اندازی و استفاده صحیح از چرخ های راسته دوز
		۲		- راه اندازی و استفاده صحیح از چرخ همه کاره
		۱		-تنظیم چرخ ها جهت دوخت چرم مورد نظر
		۱		-تعویض سوزن چرخ
		۱		- نظافت و روغن کاری چرخ ها
	نگرش :			
- توجه به اهمیت سرویس و نگهداری چرخ - رعایت نظم و ترتیب در مراحل کار				
ایمنی و بهداشت :				
- رعایت اصول ایمنی در زمان کار با وسایل برقی -مراقبت از اعضای بدن (دست ها)در زمان کار -رعایت ارگونومی در هنگام کار				
توجهات زیست محیطی :				
-تفکیک زباله های خشک - استفاده بهینه از انرژی				

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : اجرای دوخت چرم
	جمع	عملی	نظری	
	۲۶	۲۰	۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
چرخ راسته دوز صنعتی چرخ راسته دوز خانگی چرخ همه کاره خانگی گزن دستگاه لویس دستی پایه چرم غلتکی پایه چرم پلاستیکی زیپ و سرزیپ روغن چرم گریس محصول چرمی آماده دوخت قیچی خیاطی خودکار اکلیلی سوزن دست و چرخ نخ شماره ۳ و ۴ نخ شماره موم کش و ابریشمی ۹ و ۶ موم تریشه سوزن مخصوص تریشه	دانش :			
	- انواع دوخت های تزئینی			۳۰ دقیقه
	- موارد استفاده از دوخت بخیه، شلال			۳۰ دقیقه
	- موارد استفاده و چگونگی لایه برداری ضخامت چرم به صورت دستی			۱
	- روش دوخت انواع جیب های رویی و داخلی			۱
	- روش دوخت تریشه			۳۰ دقیقه
	- موارد استفاده از پایه چرم غلتکی و پلاستیکی			۳۰ دقیقه
	- اتصال و دوخت زیپ و سرزیپ مناسب			۱
	- روش لب تا کردن و موارد استفاده			۳۰ دقیقه
	- روش استفاده از روغن برای پیشبرد کار			۳۰ دقیقه
	مهارت :			
	- دوخت بخیه و شلال روی چرم جهت اتصال یا تزئین			۷
	- اجرای دوخت های تزئینی			۱
	- دوخت تریشه			۱
	- تشخیص لزوم لایه برداری (لیویس) و انجام آن به صورت دستی			۲
	- لب تا کردن لبه کار			۲
	- دوخت انواع جیب های رویی و داخلی			۳
- دوخت انواع طبله جدا و سرخود			۱	
- دوخت انواع سجاف			۱	
- دوخت زیپ و سر زیپ			۲	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : اجرای دوخت چرم
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	نگرش : - دقت در اجرا و تمیزی کار در زمان دوخت			
	ایمنی و بهداشت : - مراقبت از اعضای بدن (دست ها) در زمان دوخت - رعایت ارگونومی در هنگام کار			
	توجهات زیست محیطی : - تفکیک زباله های خشک - استفاده بهینه از انرژی در زمان کار			

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	چرخ راسته دوز	خانگی	۲	
۲	چرخ راسته دوز	صنعتی	۱	
۳	چرخ همه کاره	خانگی	۱	
۴	دستگاه لویس	دستی	۱	
۵	تخته فشرده	استاندارد	۳	
۶	دستگاه دگمه زن	دستی و پرسی	۱	
۷	کپسول آتش نشانی	پودری و گازی	۲	
۸	تخته وایت بورد	۸۰*۱۲۰	۱	
۹	میز	استاد	۱	
۱۰	صندلی	استاد	۱	
۱۱	نیمکت	کارآموزی	۱۵	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	چسب صنعتی	استاندارد (آهن، ۸۸۸۸، چسب زرد، PVC و...)	۱ قوطی	
۲	روغن چرخ	سفید	۱	
۳	انواع یراق آلات			
۴	حلال	استاندارد - مناسب چسب انتخابی	۱ قوطی	
۵	زیپ و سر زیپ	در انواع مناسب	۱ سری	از هر یک
۶	آستر	ساتن	۱ متر	
۷	اشبالت	مصنوعی	۱ متر	
۸	اشبالت	طبیعی	۵ پا	
۹	جوراب گیر	معمولی	۱ متر	
۱۰	گریس	معمولی	۱ قوطی	
۱۱	آستر	سوزنی	۱ متر	
۱۲	لوله	آکواریوم	۱ متر	
۱۳	حلال چسب	استاندارد	۱ لیتر	
۱۴	چرم	برش خورده، قطعات محصولات مختلف چرمی	به تعداد مورد نیاز	
۱۵	خودکار اکیلی	مخصوص علامتگذاری چرم	۲	
۱۶	موم	معمولی	به میزان لازم	
۱۷	قدک	معمولی	۱ قطعه	
۱۸	فوم	مناسب کیف چرمی	۱ قطعه	
۱۹	سوزن چرخ	مناسب	۱ بسته	
۲۰	نخ	شماره ۳ و ۴	۱ دوک	از هر یک
۲۱	نخ ابریشمی	۶ و ۹	۱ دوک	
۲۲	نخ موم کش	جهت دوخت چرم	۲۰۰ گرم	
۲۳	مارک و یراق آلات	مناسب محصول مورد نظر	۵ نوع	
۲۴	گیره کاغذ	کوچک، بزرگ و متوسط	۱ بسته	
۲۵	تریشه	جهت استفاده در محصولات چرم	۱ متر	

توجه:

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	پایه چرم غلتکی	استاندارد	۱	
۲	پایه چرم پلاستیکی	استاندارد	۱	
۳	دستگاه چسب زن	استاندارد	۱	
۴	قلم مو	۱ و ۲ سانتی متری	۳	
۵	کاردک	مخصوص کار چرم	۳	
۶	سمبه	شماره ۰/۵ تا ۱۲	۱	از هریک
۷	سمبه	نقش دار - متنوع	۱	از هریک
۸	گزن	استاندارد	۳	
۹	سمبه پرچ	استاندارد	۳	
۱۰	ظرف	درب دار برای نگهداری حلال و چسب	۲	
۱۱	کرپ	استاندارد	۱	
۱۲	دستگاه چسب زن	استاندارد	۱	
۱۳	قیچی	معمولی خیاطی	۳	

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .